

RUDAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA
RUDNIKA LIGNITA VELENJE

ŠTEVILKA 1
30. APRILA 1960

RUDARSKO VELENJE BO VEDRO IN Z JASNO
PERSPEKTIVO ZA BODOČNOST PROSLAVILO

1. MAJ

Delovno ljudstvo širom sveta proslavlja 1. maj — praznik razredne delavske zavesti. Ob tem dnevu podajajo delavci obračun — nekje obračun pravic, ki so si jih pridobili v borbi s kapitalom, drugje uspehov, ki so jih dosegli pri delu.

Delavci Jugoslavije proslavljamo istočasno z velikimi uspehi, doseženimi v lanskem letu, 10-letnico obstoja in delovanja organov delavskega samoupravljanja, ki so uspehe tudi pogo-

jevali. Prav iz tega razloga smo tudi toliko bolj ponosni, ker smo na naši vsebinsko bogati in po rezultatih polni praksi dokazali vsemu svetu prednosti, ki nastajajo iz tega načina upravljanja gospodarstva.

Tudi mi — velenjski rudarji smo lahko ponosni na rezultate, ki smo jih in ki jih dosegamo. Zavedamo se, da so ti rezultati plod naših skupnih naporov — življenski pogoji, v katerih živimo, pa tudi plod razumevanja

skupnosti za naše probleme in skrb, ki jo skupnost posveča delovnemu človeku.

Ko letos proslavljamo 1. maj se zavedamo, da še zdaleč nismo dosegli tisto, kar si želimo in kar tudi zmoremo. To in pa že navedena pozornost skupnosti za naše probleme nam nalaga nove dolžnosti in dela, ki pa imajo samo en cilj: še lepše in vsebinsko bogatejše življenje delovnih ljudi.

Proslavljanje 1. maja naj bo zatorej združeno s pregledom dosedanjih uspehov na eni strani — na drugi pa naš bojni posvet, da bomo bodoče naloge čimbolj uspešno izvrševali.

Živel 1. maj,
praznik vseh delovnih
ljudi!

K delovnim uspehom
čestita vsem rudarjem
in delavcem za 1. maj

Upravni odbor
Rudnika lignita Velenje

VELENJE - SUROVINSKA OSNOVA IN PERSPEKTIVNA PREDELAVA PREMOGA

Že v 18. stoletju je bilo znano, da se nahaja na področju Šaleške doline med Velenjem in Šoštanjem premogovno ležišče, vendar se je šele koncem 19. stol. začela eksploatacija tega ležišča, ki pa se je gibal okoli 200.000 ton na leto, ker je bila odvisna od povpraševanja na tržišču.

Po drugi svetovni vojni se je šaleško premogovno kačunjo začelo sistematično raziskovati. Po sedanjih raziskavah je šaleška premogovna kačunja 8 km dolga in 1,8 km široka. Njena daljša os leži v smeri vzhod-zahod. Kačunjo tvorijo pliocenske usedline, katere so več 100 m debele. Na skrajnem vzhodu je sloj 8 m debel in pokrit s 7 m debelimi krovnimi plastmi. Približno v sredini kačunje je sloj 140 m debel ter je pokrit s 430 m debelimi krovnimi plastmi. V najzadnejšem delu je sloj zopet tanjši preko 40 m, nad njim pa je krovina jakosti 250 m.

Poznane zaloge lignita v Šaleški dolini so tolikšne, da zagotavljajo za dolgo časa neovirano proizvodnjo. Že davno bodo marsikateri premogovniki pre-

nehali delati, ko bo v Velenju rudarstvo cvetelo.

Velenjski lignit ima povprečno 45% vlage, 8% pepela, skupno torej 53% negorljivih snovi in povprečno 2.600 kal. spod. kurilne vrednosti. V lignitu se nahaja okoli 8-10% ksilita, kateri ima samo 3% pepela.

Rudnik Velenje je proizvedel v letu 1959 skoraj 2 milijona ton lignita. Njegova izgradnja se bliža koncu in se bo leta 1963 proizvodnja dvignila na 3 milijone ton. Iz dosedanjih izkušenj vidimo, da tudi ta proizvodnja v bodoče ne bo zadostovala, da bi pokrila vse potrebe v Sloveniji, zaradi česar bomo morali takoj pričeti z izgradnjo še enega rudnika s kapaciteto okoli 3 milij. ton lignita letne proizvodnje, tako da bi znašala končna letna proizvodnja lignita v Šaleški dolini 6 milijonov ton.

Zaradi okoli 53% negorljivih snovi v surovem lignitu je njegova uporaba vezana na majhen radius prevoza ter je njegovo oplemenitenje nujno potrebno. Danes še rentabilen radius prevoza lignita leži okoli 100 km.

V bodoče, ko bodo nastopile ekonomske cene prevozu, bi se radius prevoza lignita zmanjšal. Poleg tega pa proizvodnja rjava premoega stagnira, odnosno bo v bodočnosti padala. Tedaj bo nujno sušeni lignit ali visoko kalorični plin zamenjal rjavi premog.

Velenjski lignitni bazen predstavlja za Slovenijo poleg značajne energetske baze praktično edino bazo za veliko kemično industrijo. Še pred prvo svetovno vojno se je na to mislilo, da je treba velenjski lignit oplemeniti. Delali so se poizkusi briketiranja, nato tiljenja in gasifikacije. Sele po drugi svetovni vojni se je pričelo s sistematičnimi raziskovanji in poizkusi tako sušenja, tiljenja in gasifikacije lignita. Na osnovi že doseženih rezultatov preiskav naj bi se v bodoče ves lignit, granulacije večje od 30 mm, sušil po Fleisnerjevi metodi z nasičeno paro pod pritiskom do 30 atm. Na ta način bo lignit zgubil ca. 65% svoje vlage ter bo njegova spodnja kalorična vrednost porasla od 2600 na 4300 kalorij.

Sušeni lignit ne bo samo kvalitetno gorivo za industrijo in gospodinjstvo, temveč neobhodno potreben polfabrikat za nadaljnjo kemijsko predelavo. Iz sušenega lignita je možno potom gasifikacije dobiti daljinski plin kot najkvalitetnejšo brezbalastno gorivo za industrijo in gospodinjstva ali pa nam služi ta plin kot osnovna surovina za razne siateze.

Na podlagi analize trga potrebuje Slovenija že danes letno 400 milij. m³ visoko kaloričnega plina. Ta plin je možno dobiti iz Velenja z razmeroma kratkim plinovodom, ki bi vodil iz Velenja preko Ljubljane in Kranja do Jesenic, na drugi strani preko Celja do Maribora. Krajši odcepi bi vodili v Ravne na Koroškem in Kidričevo. Tako ugodne strukture porabe plina nima danes nobeno drugo gospodarsko področje Jugoslavije.

RUDARJEM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM VELENJA

Razvoj energije s pomočjo plina ni samo najekonomičnejši transport energije, temveč prihrani ogromna postrojenja v tovarnah in železarnah, poleg tega pa izredno poenostavi obratovanje podjetij in s tem poveča tudi njihovo rentabilnost. Koliko bolj enostavna je manipulacija samo s plinom stalne kvalitete, kot pa s premogom, čigar kakovost se včasih dokaj menja.

Visoko kalorični plin (4 tisoč kal./m³) se bo pridobilo z vplinjavanjem sušenega lignita s kisikom in paro pod pritiskom do 25 atm.

Del visoko kaloričnega plina se namerava potom sinteze amoniaka pretvoriti v umetna gnojila, krmila in surovine za plastične mase.

Poleg kritja energetskih potreb so važni proizvodi, ki omogočajo nadaljnjo intenziviranje agrotehničnih in zootehničnih ukrepov v kmetijstvu Slovenije. Pridobilo bi se kalcijev amonitrat, to je gnojilo z 20,5% dušika, amonijev sulfat gnojilo z 21% dušika ter urea gnojilo s 45% dušika.

Urea je izredno važno dušično gnojilo, ne samo zaradi velikega odstotka dušika, temveč zaradi tega, ker jo rastline najhitreje in najboljše izkoristijo. Nič manj pa ni urea važna kot živinska krma. Znano je, da se po svetu urea z velikim uspehom uporablja kot dodatek k živinski krmi,

kar je interesantno posebno še za nadaljnji razvoj živinoreje v Sloveniji, ki bo na ta način imela dovolj krme. Nič manj pa ni urea važna za nadaljnjo industrijsko predelavo preko karbamidnih smol v lepila, apreture, lake in plastične mase.

Razen predelave sušenega lignita v plin, naj bi se v Velenju postavila še švelna peč za proizvodnjo polkoka. Polkoks potrebuje Železarna Štore za svoje elektroplavže, Cinkarna Celje za redukcijo pražene rude do surovega cinka in eventualno kemična tovarna v Rušah za proizvodnjo karbida. V ta namen bi se iz lignita zbiral ksilit, katerega

bi se sušilo in nato žveplalo.

Na ta način bi dobili najkvalitetnejši polkoks z nizkim pepelom in žveplom, poleg tega pa še katranske proizvode in odpadni plin.

Velenjski lignitski bazen tvori poleg energetske baze edino

praktično bazo za razvoj velike kemične industrije. Zaloge lignita so tolikšne, da zagotovijo njen neoviran razvoj. Sredstva, katere bi se vložila v izgradnjo kemokombinata, bi bila po izdelanem elaboratu zelo rentabilno vložena ter bi se v kratkem času vračala z ozirom na izredno ugodno gospodarsko strukturo Slovenije.

NAŠ DELAVSKI SVET

11. maja bomo volili nov delavski svet. Takrat poteče sedanjemu delavskemu svetu dvoletna mandatna doba.

Kdor le količkaj pozna problematiko našega rudnika, lahko razume, v kako najrazličnejše in hkrati težavne probleme se je moral poglobljati naš delavski svet v pretekli mandatni dobi. Opravil je 24 rednih zasedanj. In poleg tega še dve svečani zasedanja; prvo na dan 29. 9. 1959 ko je izročil naš kolektiv Velenjčanom in Šaleški dolini novo podobo Velenja, naše novo mesto velenjsko, drugo pa na dan 3. 2. 1960, ko je zasedal v poča-

stite 10-letnice izvolitve prvega delavskega sveta na našem rudniku.

Ni bilo zasedanja, na katerem ne bi bili sprejeti sklepi, pomembni za rast našega kolektiva. Naj jih navedem samo nekaj iz zadnjih dveh zasedanj:

1. Na področju tarifne politike smo krenili na novo pot, ko je sprejel naš DS pravilnik o nagrajevanju po enoti proizvoda in določil, da se ta sistem nagrajevanja uvede postopoma v vse poslovne enote rudnika.

2. Tudi na področju naše kadrovske politike je sprejel DS takšne ukrepe, ki zagotavljajo, da bo rudnik v doglednem času bistveno spremenil sedanjo, dokaj nezadovoljivo kvalifikacijsko strukturo delovne sile rudnika. Nedavno sprejeti

pravilnik o kadrovsko-socialni službi bo k temu bistveno pripomogel.

3. Varnost pri delu je bila stalna skrb našega DS. Pravilnik o obveznem nošenju zaščitnih sredstev in novi interni HTZ pravilnik sta v tem pogledu zgovorna dokumenta. Oba sta bila sprejeta na 21. rednem zasedanju.

4. Na 22. rednem zasedanju je sprejel DS zelo važen sklep o odprodaji stanovanj.

5. Letošnji zaključni račun rudnika je obravnaval DS zelo skrbno. Tej obravnavi je posvetil celotno 23. redno zasedanje dne 23. 3. 1960. Posamezne značilnosti je analiziral podrobno in ugotovil, da smo dobro gospodarili.

Tudi o perspektivnih nalogah rudnika je večkrat razpravljal naš DS. Te pa so ogromne. Novi DS, ki ga bomo volili 11. 5. 1960, bo moral krepko prijeti za delo da bo uspeh popoln.

ČESTITA K PRVEMU MAJU DELAVSKI SVET RLV

Velenjskim kolesarjem

Kljub raznovrstni motorizaciji na velenjskih cestah imamo na njih največ kolesarjev, ki so pa med vsemi seveda tudi najbolj počasni. Zaradi tega tudi največkrat pri prometnih nesrečah po-tegnejo najtanjši konec.

Poglejmo bilanco prometnih nesreč na velenjskem območju v zadnjih dveh letih: od skupno 49 prometnih nesreč je bilo v njih zapletenih 35 kolesarjev. Od tega so bile 3 smrtne žrtve, 15 težje ranjenih in 11 lažje poškovanih.

Kje so vzroki tolikih nesreč? Največkrat zaradi nepoznavanja in nespoštovanja prometnih predpisov in slabo opremljena kolesa in neprevidna vožnja ponoči.

Poseben problem v rudniški kolesarnici je kraja posameznih delov s koles. To je že prišlo tako daleč, da človek ni več varen pustiti nezavarovanega kolesa. Prav nerodno je, ko vidiš na cesti kolesarja, ki nima na luči stekla in podobno.

Zaradi teh stvari je nujno, da nekaj ukrenemo, predvsem kar se tiče prometnih predpisov in da vzpostavimo red v kolesarnici.

Tudi sindikalna podružnica bo morala o tem razpravljati.

Obvestila in objave

Vse delovne ljudi v Velenju vabimo, da dostojno proslavimo delavski praznik, 1. maj. V proslavo tega dne bo 30. 4. slavnostna akademija v dvorani Svobode v Velenju.

Za 1. maja pa je predviden množičen izlet k planinski koči na Kozjak. Za jedila in pijačo bo poskrbelo Planinsko društvo Velenje.

Dne 18. maja bodo v proslavo Dneva mladosti člani društva Partizan-Rudar iz Velenja nesli skozi Velenje štafetno palico s pozdravi predsedniku Titu. Stafeta bo prispela v Velenje v dopoldanskih urah in bo sprejem pred tržnico. Velenjčani, posebno mladina, sodelujte pri štafetnem teku in vsi se udeležite sprejema.

Mladina Velenja! Dan mladosti 25. maj je praznik vse mladine Jugoslavije. Zato ta dan dostojno proslavimo s predstavami, nastopi, športnimi igrami itd.

K delavskemu prazniku - 1. maju iskreno čestitajo delovnim ljudem Velenja in okolice

Rudniški komite ZKS
Rudniški komite LMS
Mestni odbor SZDLJ Velenje
Sindikalna podružnica RLV

STVD Partizan-Rudar Velenje
DPD Svoboda Velenje
Avto-moto društvo Velenje
Turistično društvo Velenje
Planinsko društvo Velenje

Nadomestne volitve
v 15. volilni enoti

Dne 8. maja 1960 bodo nadomestne volitve ObLO v 15. volilni enoti, katera obsega Kidričevo in Stanetovo ulico. Pozivamo vse volivce, da opravijo svojo državljansko dolžnost že zjutraj.